

VUOSIKATSAUS
2019

MUSIIKKI
TEKEE
HYVÄÄ

SISÄLLYS

04	Vuoden 2019 lukuja
06	Toimitusjohtajan katsaus
08	Enemmän tehoa, lisää avoimuutta
10	Kasvua ja kehitystä
12	Tekijänoikeustulot 2019
14	Asiakas on ykkönen
16	Gramex mukana kansainvälisessä metadata-pilotissa
20	Gramexin korvauskertymät 2015-2019
22	Tehokkuutta ja työhyvinvointia
24	Aktiivista avoimuutta ja musiikin puolustamista
26	Uudet tilityssäännöt kertovat, kuinka toimitaan
28	Tilinpäätös 1.1. - 31.12.2019
30	Tilinpäätöksen liitetiedot

Tekijätiedot. Teksti ja layout: Lauri Kaira. Kannen ja sisäsivujen valokuvateokset: Erkki Mikola. Sisäsivujen valokuvat: Ilmo Laevuo (Matti Matikainen); Anna Puu (Kirsi Tuura); Jannika B (Sara Lehtomaa); Ellinoora (Juuso S.); Anssi Kela (Kirsi Tuura); Matti ja Teppo (Metri Mulari); Lauri Tähhä (Ville Juurikkala); Tuomas Talonpoika (Lauri Kaira). Lisäksi käytössä kuvatoimistokuvia.

Vuoden 2019 lukuja

Tehokkaammin. Toiminnan tehokkuudesta kertova efektiivinen hallintokuluprosentti aleni 0,8 prosenttiyksikköä 15,9 prosenttiin. Korvauskertymä kasvoi 23,6 miljoonaan.

Nopeammin. Korvauksia jaettiin 19,8 miljoonaa euroa. Korvaukset pysyttiin jakamaan merkittävästi aiempaa nopeammin, koska tilitysjärjestelmä uudistettiin vuonna 2018.

Enemmän. Musiikkituottajat IFPI:n Global Music Report -julkaisun mukaan Gramex-korvaukset ovat vajaa kolmannes eli 29,5 prosenttia Suomen koko äänitealan tuloista. Oikeudenhaltija-asiakassopimusten määrä kasvoi 56 174 sopimukseen.

56 174

Oikeudenhaltija-asiakassopimusta

31 000 +

Musiikkia käyttävää liikepaikkaa

23,6 milj. €

Toimintavuonna kerättyjä korvauksia

15,9 %

Efektiivinen hallintokuluprosentti

1,37 milj.

Äänitettä Gramexin äänitetietokannassa

19,8 milj. €

Korvauksia maksettu oikeudenhaltijoille

- ▶ 9,6 miljoonaa taiteilijoille
- ▶ 10,2 miljoonaa tuottajille

16 119

Oikeudenhaltijaa sai suoria korvauksia

Lisäksi yli 20 000 suoritusta taiteilijoille ulkomaisten järjestöjen kautta

20 000 +

Muutosta edellisvuodesta

+ 2 174 kpl

Ennallaan

+ 0,1 milj. €

- 0,8 prosenttiyksikköä

Ennallaan

- 2,2 milj. € *

- 0,7 milj. €
- 1,5 milj. €

+ 2 558 kpl

Ennallaan

* Vuonna 2019 jaettiin normaaliin tapaan yhden vuoden korvauskertymä. 2018 korvauksia jaettiin tilitysaikataulun uudistuksen siirtymävaiheen takia merkittävästi pidemmältä ajalta.

Tahdomme pysyä kehityksen kärjessä

Kasvavien datamäärien kanssa painiminen vaatii rajat ylittävää digitalisaation kehitystä. Tuossa kansainvälisessä kehityksessä mukana oleminen ja siitä hyötyminen edellyttää huolehtimista oman kehityksen tasosta ja suunnasta. Gramex on onnistunut hyvin tässä kehityksessä. Sen seurauksena Gramex on toivottu kumppani kansainvälisessä kehitystyössä.

Digitalisaatio on osatekijä toiminnan tehokkuuden lisäämisessä. Toisaalta digitalisaation paras onnistuminen edellyttää toiminnan prosessien huolellista tarkastelua sekä selkeyden ja suoraviivaisuuden kehittämistä. Tällainen eteneminen mahdollistaa myös palveluiden kehittämisen. Musiikkia käyttävien asiakkaiden ostoprosesseja voidaan yksinkertaistaa ja oikeudenhaltijoiden palveluja syventää. Tällaisesta esimerkkinä on Apollo-tilitysjärjestelmään linkitetty MyGramex-portaali, joka tarjoaa dataa oikeudenhaltijoiden käyttöön tukemaan heidän ansiotoimintaansa. Myös ääniteilmoituksen tekeminen digitaalisesti on linkitetty suoraan tilitysjärjestelmäämme. Työ yksinkertaistuu, nopeutuu ja inhimillisten virheiden määrä ja vaikutus vähenee.

Tämän prosessien ja työkalujen kehittämisen seurauksena toiminnan taloudellinenkin tehokkuus paranee samalla kun suorituskyky kasvaa. Parhaiten tämä näkyy laskevana trendinä kuluprosentissa.

Prosessien yksinkertaistaminen ja selkeyttäminen palvelee myös läpinäkyvyyttä. Avoimuudessa on paljolti kyse ymmärrettävyydestä. Asiat eivät muutu pelkällä avoimuudella läpinäkyviksi, jos näkemäänsä on vaikea ymmärtää. Gramexin jatkuva pyrkimys on parantaa ymmärrettävyyttä ja tällä saralla suuri askel oli uudet tilityssäännöt, joissa avataan prosessit ja toimintaa ohjaavat periaatteet kenen hyvänsä ymmärrettäviksi.

Tällaisilla toimenpiteillä uskon Gramexilla olevan hyvät edellytykset jatkaa menestyksekkäästi työtä tulevaisuuden vaihtelevissa tilanteissa musiikin esittäjien ja tuottajien hyväksi.

ILMO LAEVUO
Toimitusjohtaja

”Itselleni menestyminen tarkoittaa ennen kaikkea kasvavaa taiteilijanvapautta. Toivon olevani sillä tiellä.”

Anna Puu
Gramexpress 2/2019

”Nykyään on jo hyväksyttävää puhua musiikista yrittämisenäkin, jonakin jolla ansaita leipänsä, ei vain musiikista intohimona.”

Jannika B
Gramexpress 2/2019

Enemmän tehoa, lisää avoimuutta

Vuonna 2019 Gramexissa panostettiin erityisesti taloudellisen tehokkuuden ja toiminnan avoimuuden ja läpinäkyvyyden kehittämiseen sekä kansainväliseen metadata-yhteistyöhön.

Palveleva linkki. Gramexilla oli vuoden lopussa 56 174 asiakassopimusta oikeudenhaltija-asiakkaiden kanssa ja asiakkaana yli 31 000 musiikkia käyttävää liikepaikkaa. Gramex on palveleva linkki näiden kahden asiakasryhmän välissä.

23,6 miljoonaa euroa korvauksia. Gramex-korvauksia kerätään äänitemusiikin käytöstä muun muassa mediassa, tapahtumissa ja taustamusiikkina. Korvauksia kertyi yhteensä 23,6 miljoonaa euroa. Tässä oli pientä kasvua. Vuonna 2018 korvauksia kertyi 23,5 miljoonaa euroa. Suurimmat erät olivat taustamusiikkikorvaukset (9 miljoonaa euroa) sekä radio- ja tv-korvaukset (8,9 miljoonaa euroa).

Rahat perille nopeammin. Korvauksia jaettiin yhteensä 19,8 miljoonaa euroa. Siitä 9,6 miljoonaa euroa meni taiteilija- ja 10,2 miljoonaa tuottaja-asiakkaille. Uuden Apollo-järjestelmän avulla korvaukset tilitetään aiempaa nopeammin eli puolen vuoden jaksoissa.

Kuluprosentti laski edelleen. Gramexin toiminta tehostui. Toiminnan tehokkuut-

ta kuvaava ns. efektiivinen kuluprosentti aleni 15,9 prosenttiin. Myös tilityksen kuluprosentti aleni yhdellä prosenttiyksiköllä 16,2 prosenttiin. Toimintakaudella kehitettiin talousraportointia ja -analytiikkaa.

Tilityssäännöt uudistettiin. Avoimuuden ja ymmärrettävyyden kehittämiseksi Gramex uudisti tilityssäätönsä. Niistä kehitettiin julkinen manuaali, joka kuvaa keskeiset periaatteet, käytännöt ja prosessit, joilla korvaukset tilitetään.

Aktiivista viestintää ja tapahtumia. Gramexin viestintä jakoi aiempaa aktiivisemmin tietoa arkipäivän toiminnasta. Gramexin oikeudenhaltijayksikkö käynnisti uudet maakuntatapaamiset musiikin esittäjien ja tuottajien kanssa. Gramex oli yhteistyökumppanina mm. Emma Gaalassa, Musiikki & Mediassa ja Radio Gaalassa sekä osallistui Porin Suomi areenaan.

MyGramex-portaali. Uuden asiakaspalveluportaalin lanseerausta oikeudenhaltija-asiakkaille jatkettiin. Käyttäjien määrä kasvoi 57 % ja vuoden lopussa portaalilla oli 10.111 rekisteröitynyttä käyttäjää.

Mukaan kansainväliseen Metadata-pilottiin. Gramex on tekijänoikeusjärjestöjen joukossa tunnustetusti kansainvälisen kehityksen kärkipäässä. Tämän johdosta Gramex kutsuttiin kansainvälisen RDx-

projektin pilottiryhmään sekä DDEX-yhteisöön.

Henkilöstöön panostettiin. Toimintakaudella panostettiin henkilöstöön muun muassa tyky- ja koulutuspäivillä, mahdollistamalla osallistuminen alan tapahtumiin sekä luomalla HR-päällikön toimi.

Musiikin puolesta. Gramex osallistui kulttuurialan edunvalvontatyöhön pääasiassa LYHTY-projektin osana. Painopisteinä olivat alustapalveluihin liittyvä arvokuiluongelma, yksityisen kopioinnin hyvitys sekä laaja-alaisen Creative Business Finland verkoston luominen.

Gramex panosti
tehokkuuden, avoimuuden
ja asiakasviestinnän
kehittämiseen sekä
kansainväliseen metadata-
yhteistyöhön.

LISENTOINTI

Gramexin korvauskertymä kasvoi 23,6 miljoonaan euroon. Gramex hoitaa itse medialisensoinnin.

Taustamusiikin lisensoinnissa Gramexia edustaa Gramexin ja Teoston yhteisyritys GT Musiikkiluvat Oy.

Kasvua ja kehitystä

Kehitystä. Gramexissa ja GT Musiikkiluvissa jatkettiin asiakaspalvelun, verkkokaupan ja lisensointituotteiden kehittämistä.

Korvaustulot kasvoivat. Gramexin korvauskertymä oli 23,6 miljoonaa euroa (23,5 miljoonaa euroa vuonna 2018). Suurimmat erät olivat edellisten vuosien malliin taustamusiikki-korvaukset (9 miljoonaa euroa) sekä radio- ja tv-korvaukset (8,9 miljoonaa euroa).

GT Musiikkiluvat. Gramex lisensoi itse musiikin käyttöä radio- ja tv-ohjelmissa sekä internetverkossa. Taustamusiikin lisensoinnissa Gramexia edustaa Gramexin ja Teoston yhteisyritys GT Musiikkiluvat. Toimintavuoden aikana yhteisyrityksessä vahvistettiin myyntiorganisaatiota, palkattiin uusia alue-edustajia ja kehitettiin markkinointia erityisesti some-kanavissa.

Kehitystyö jatkuu. Koska Gramex tahtoo tehdä musiikin käytön helpoksi, jatkettiin Gramexin ja GT Musiikkilupien palvelun ja tuotteiden kehittämistä.

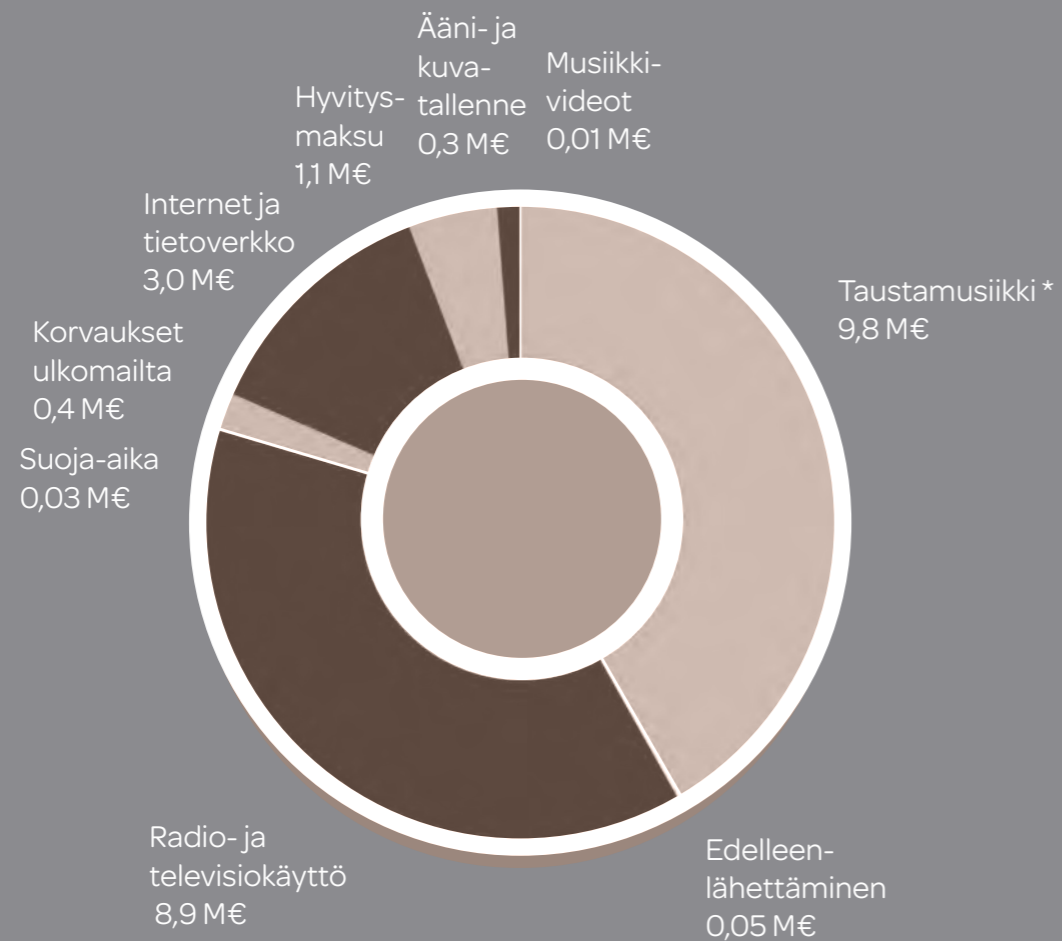
Laajempi lisenssi AV-tuotantoyhtiöille. Tuotantoyhtiöiden tapaamisissa jaettiin tietoa muun muassa tarjolla olevista uuden tyyppisistä lisensseistä. AV-tuotteiden mandaattia parannettiin koskemaan laajemmin käyttöä SVOD-palveluissa. Laajennus luo paremmat edellytykset käyttää kotimaista musiikkia tv-ohjelmissa erilaisissa verkko- ja striimauspalveluissa. AV-lisenssit saa nykyisin helposti Gramexin WebShopin kautta.

”On kuljettava laput silmillä ja luotettava omaan taiteeseensa.”

Ellinoora
Gramexpress 3/2019

Tekijänoikeustulot 2019

Tekijänoikeustulot 2019 eri sektoreilta:

Taustamusiikki*	9 829 815 €
Edelleenlähettäminen	52 249 €
Radio- ja televisiokäyttö	8 899 178 €
Suoja-aika	34 464 €
Korvaukset ulkomailta	431 088 €
Internet ja tietoverkko	2 995 470 €
Hyvitysmaksu	1 077 194 €
Ääni- ja kuvatallenne	275 283 €
Musiikkivideot	14 397 €
Yhteensä	23 609 142 €

* Taustamusiikilla tarkoitetaan tässä koko taustamusiikin liiketoiminta-aluetta, johon sisältyvät sekä esitysettä tallennuskorvaukset.

OIKEUDEN- HALTIJA- YKSIKÖ

Gramex jakaa kerätyt korvaukset nykyisin pääosin puolivuositain eli merkittävästi aiempaa nopeammin.

Asiakas on ykkönen

Asiakasmäärä. Vuoden 2019 lopussa Gramexilla oli yhteensä 56 174 asiakassopimusta oikeudenhaltijoiden eli äänitteellä esiintyvien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien kanssa.

Rahat perille nopeammin. Kalenterivuoden 2019 aikana tilitysprosessiin vietiin yhteensä 27,2 miljoonaa euroa ja ulos maksettiin yhteensä 19,8 miljoonaa euroa. Tilitys on selvästi aiempaa nopeampaa. Tammi-kesäkuussa kertyneet korvaukset maksetaan loppuvuonna ja heinä-joulukuussa kertyneet keväällä. Nopeamman tilityksen mahdollistava Apollo-järjestelmä kiinnostaa maailmalla. Gramexin yhdessä itävaltalaisen Bi Conceptsin kanssa kehittämä IT-järjestelmä on ostettu useisiin ulkomaisiin järjestöihin.

MyGramex-portaali. MyGramex-asiakaspalveluportaaliin aktiivinen käyttöönotto jatkui. Vuoden aikana käyttäjämäärä kasvoi 57 prosentilla. Vuoden 2019 lopussa portaalissa oli 10 111 rekisteröitynyttä käyttäjää. Vuoden aikana otettiin myös käyttöön sähköinen ääniteilmoitus ja käynnistettiin MyGramex App'sin suunnittelu.

Kansainvälistä yhteistyötä. Gramex on tekijänoikeusjärjestöjen joukossa tunnustetusti kansainvälisen kehityksen kärkipäässä. Tästä osoituksena Gramex on kutsuttu osallistumaan RDx-projektin pilottiryhmään ja hyväksyttiin myös mukaan DDEX-yhteisöön.

Tilityssäännöt lisäävät avoimuutta. Avoimuuden ja ymmärrettävyyden kehittämiseksi Gramex uudisti tilityssäännöt, julkisen manuaalin, josta ilmenee toiminnan keskeiset periaatteet ja käytännölliset ratkaisut tilitysten ja maksatusten suorittamiseksi.

Uudet asiakastapaamiset. Vuoden 2019 aikana pilotoitiin uudet taiteilija- ja tuottaja-asiakkaiden tapaamiset Tampereella ja Oulussa. Tapahtumien saama vastaanotto oli hyvä ja innostunut.

”Tarinallisuus on minun juttuni,
tykkään kertoa tarinoita.
Nummelan myötä löysin oman
ääneni, tavan jolla tehdä.”

Anssi Kela
Gramexpress 4/2019

Gramex mukana maailmanlaajuisessa metadata-pilotissa

Levy-yhtiöt ja Gramex-järjestöt kehittävät maailmanlaajuisesti toimivan äänitteiden metadatahubin RDx, joka nopeuttaa ja parantaa korvausten maksua. Suomen Gramex valittiin mukaan tekemään pilottia.

Kun biisi soi radiossa jossain päin maailmaa, siitä pitää hoitaa maksu muusikoille, biisintekijöille ja levy-yhtiölle, vaikka toiselle puolelle maapalloa.

Tämä vaatii mielettömän määrän dataa. Ja vieläpä sellaisessa muodossa, jonka kaikkien osapuolten järjestelmät kaikkialla maailmassa pystyvät tuottamaan, jakamaan ja käsittelemään.

Tätä tietoa kutsutaan metadataksi. Digiaikana se on liitettävissä niin äänitteisiin kuin yksittäisiin biisitiedostoihin. Tämän tiedon avulla äänitteiden oikeudenhaltijat kyetään tunnistamaan nopeasti ja oikein.

Digitaalinen hubi

IFPI ja WIN julkistivat lokakuussa hankkeen, joka luo keskitetyn tiedonvaihtopalvelun nimeltään Repertoire Data Exchange (RDx). Se on IFPI:n ja WIN:n omistama, Britanniaan rekisteröity yhtiö.

RDx antaa levy-yhtiöille ja tekijänoikeusjärjestöille mahdollisuuden jakaa ja saada metadataa yhden pisteen eli palveluhubin kautta. Hubin operatiiviseksi ylläpitäjäksi ja palvelun tarjoajaksi valikoitui pitkän ja tarkan valintaprosessin jälkeen Gramexin englantilainen sisäorganisaatio PPL.

Projektin pilottivaiheessa on mukana myös neljä tekijänoikeusjärjestöä, joista yksi on Suomen Gramex. Gramexin oikeudenhaltijayksikön johtaja Tuomas Talonpoika on jäsenenä RDx:n Advisor Boardissa.

Tehoa ja tarkkuutta

Uuden hubin odotetaan parantavan tekijänoikeuskorvausten tilittämisen tarkkuutta ja tehokkuutta maailmanlaajuisesti. Järjestöllä on mahdollisuus saada palvelun kautta ajantasaista äänite- ja oikeudenhaltijatietoa reaaliaikaisesti ympäri maailmaa.

”Levy-yhtiöt jatkavat investointeja musiikkitietojen tarkkuuteen ja hallintaan ja parantavat niitä useilla eri aloilla”, sanoo IFPI:n toimitusjohtaja Frances Moore.

Hänen mukaansa RDx:stä hyötyvät kaikki. ”Se parantaa operatiivista tehokkuutta ja alentaa oikeudenhaltijoiden kustannuksia, sallii yhteishallinnointijärjestöjen hakea luo-

tettavaa dataa yhdestä pisteestä mahdollistaen tarkemman ja nopean korvausten jaon.”

”Olemme erittäin kiitollisia kaikille yhteishallinnointijärjestö- ja levy-yhtiökumppaneillemme, jotka tekevät tiivistä yhteistyötä kanssamme tämän projektin parissa”, Moore kiittää Gramexia ja muita mukaan kutsuttuja.

Tärkeää indie-yhtiöille

”Julkisen esittämisen oikeudet ovat yhä tärkeämpi osa indie-yhtiöiden tuloja”, sanoo WIN:n toimitusjohtaja Charlie Phillips.

Koska musiikki on saatavissa maailmanlaajuisesti, se kerryttää tekijänoikeuskorvauksia maailmanlaajuisesti.

”Monimutkaisten tietojen toimittaminen tekijänoikeusjärjestöjen kansainväliselle verkostolle ei ole ollut yksinkertaista indietuottajille ja oikeudenhaltijoille. RDx on ensimmäinen merkittävä ja näin laaja projekti jakaa äänitetietoa keskitetysti ja maailman laajuisesti.”

”Tällä hetkellä itse musiikki voidaan levittää silmänräpäyksessä ympäri maailmaa – esimerkiksi eurooppalainen musiikki Australiaan – ja jatkossa myös korvausten keräämisessä tarvittavat äänitteiden tunnistetiedot sekä luonnollisesti itse korvaukset liikkuvat nopeasti”, sanoo Phillips.

Britannian tekijänoikeusjärjestö PPL:n toimitusjohtaja Peter Leathemin mukaan heillä on hyvät mahdollisuudet tukea IFPI:ä ja WIN:iä bigdata-haasteisiin vastaamisessa. Heidän vahvuutenaan ovat suhteet musiikin yhteishallinnointijärjestöihin ympäri maailmaa ja

asiantuntemus, joka on saatu hallinnoimalla viikoittain valtavia määriä äänitiedataa.

”RDx tekee yhteistyötä niin suurten kuin riippumattomienkin levy-yhtiöiden ja jakelijoiden sekä yhteishallinnointiorganisaatioiden kuten Gramex Finlandin kanssa”, Leat-hem sanoo.

Kehityksen kärkijoukossa

Gramexin oikeudenhaltijayksikön johtaja Tuomas Talonpoika on kansainvälisen hankkeen neuvonantajaryhmässä. Hänen mukaansa Gramexilla paljon annettavaa hankkeeseen.

”Meillä on osaamista uudenlaisen, tehokkaan ja tarkan oikeuksienhallinta- ja tilitysjärjestelmän kehittäjänä sekä järjestelmän ja siinä prosessoitavan datan käyttäjänä.”

”Nykyaikainen järjestelmä on käytännössä välttämätön edellytys RDx:n avulla levitettävän metadatan vastaanotossa ja käsittelyssä.”

”Gramex edustaa pilottiryhmässä myös täysin omaa kokoluokkaa eli niin sanottua keskisuurta/pienää järjestöä. Muut järjestöt – PPL Iso-Britanniasta, Re:Sound Kanadasta ja SENA Alankomaista – ovat Gramexia huomattavasti suurempia. Gramexin nykyinen

tekninen valmius ja tietotaito ovat mahdollistaneet tämän aseman.”

Gramexin järjestelmä käy kaupaksi

Gramexin ja itävaltalaisen Biconceptsin yhdessä kehittämä Apollo-oikeuksienhallinta ja tilitysjärjestelmä on ostettu jo monen muun maan tekijänoikeusjärjestöihin.

”Olemme luonnollisesti erittäin tyytyväisiä, että olemme valikoituneet mukaan RDx-projektin pilottiporukkaan, jossa on osapuolina järjestöjä ja levy-yhtiöitä eri puolilta maailmaa”, sanoo Talonpoika.

Gramex RDx -hubia rakentamassa

Äänitetuottajien kansainväliset järjestöt IFPI ja WIN ovat käynnistäneet kansainvälisen metadatanhankkeen, jonka avulla kerätään ja jaetaan tietoa ääniteistä ja oikeudenhaltijoista.

Uutta RDx-metadatabia kehittävät maailman suurimmat levy-yhtiöt major- ja indie-puolelta sekä muutama tekijänoikeusjärjestö. Suomen Gramex on yksi näistä.

Uuden hubin kautta tekijänoikeusjärjestöt saavat ajantasaisista äänite- ja oikeudenhaltijatietoa reaaliaikaisesti ympäri maailmaa.

RDx luo myös Gramexille uudenlaisen toimintaympäristön, jossa äänitetietoa siirretään maailmanlaajuisesti metadatan, jatkossa myös Suomesta ulkomaille. Tämä nopeuttaa tietyissä tarvittavan tarkan äänite- ja oikeudenhaltijatiedon saantia ja lisää saatavilla olevan äänitetiedon määrää.

Gramexille raportoitavien äänitteiden käyttömäärät kasvavat jatkuvasti. Yksi suurimmista käytännön haasteista on saada omaan käyttöön juuri niiden käytettyjen äänitteiden oikeudenhaltijatietoja metadatan muodossa. Kasvavia tietomääriä ei pysty käsittelemään perinteisillä toimintatavoilla.

RDx käyttää raportointi- ja viestintäformaattina DDEX MLC -standardia. Kaikki osapuolet tulevat siis jakamaan ja vastaanottamaan tietoa samaa, pakettua formaattia käyttäen. Se on välttämätöntä, jotta palvelua voidaan käyttää sekä teknisesti tehokkaasti että kustannustehokkaasti.

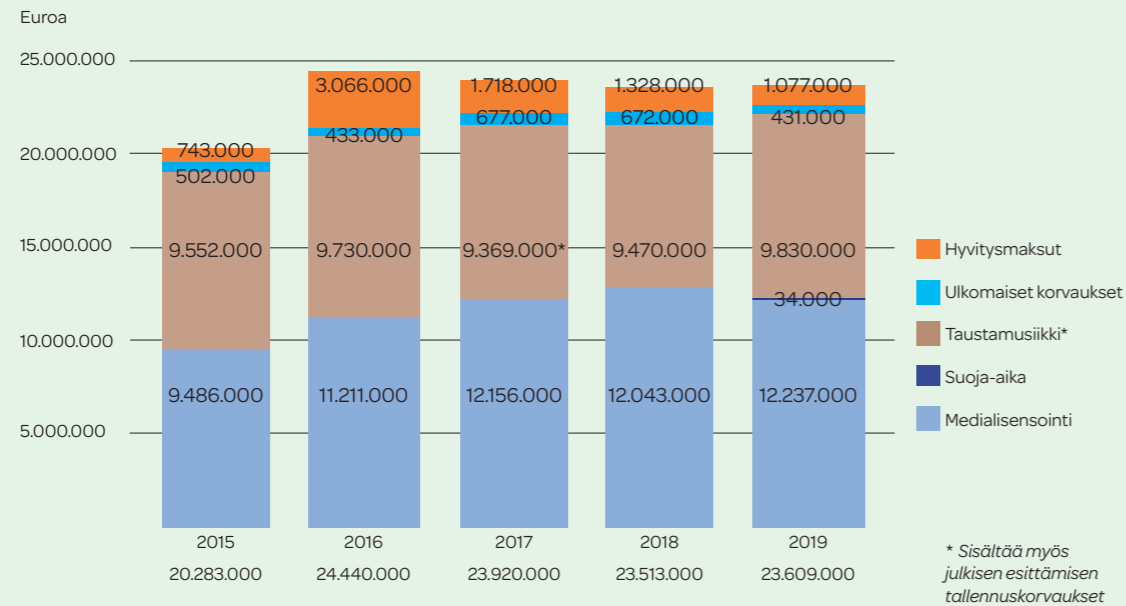
RDx:n kautta saatava tieto sisältää kaiken sen välttämättömän ja ajan tasalla olevan äänite- ja oikeudenhaltijatiedon, jota Gramex-korvausten tilittäminen tarvitsee.

Yhden biisin osalta metadatatieto voi sisältää noin sata erilaista yksityiskohtaa, kuten esimerkiksi yksityiskohtaiset mandaattitiedot käyttölajittain ja maantieteelliset alueet sekä lisenssien alkamis- ja päättymisajankohdat. Myös muusikoiden LineUp-tiedot pyritään sisällyttämään jatkossa DDEX-viesteihin.

Kasvavaa globaalia tietomäärää ei pysty käsittelemään perinteisillä toimintatavoilla.

Gramexin korvauskertymät 2015-2019

Gramexin korvaustuotto on vuosien mittaan vaihdellut. Parhaan korvausten keräämisvuoden asemasta kilpailee kaksi vuotta, vuosi 2016 ja 2017. Vuonna 2019 korvauksia kertyi noin 23,6 miljoonaa euroa. Nousua edellisvuoteen oli noin 0,1 miljoonaa euroa.

“Voi sanoa, että ollaan kasvettu melkein samassa lahkeessa.”

Matti ja Teppo
Gramexpress 4/2019

**TALOUS-,
HENKILÖSTÖ-,
IT- JA LAKI-
TOIMINNOT**

Vuonna 2019
Gramexin efektiivinen
kuluprosentti laski
16,7 prosentista 15,9
prosenttiin.

Tehokkuutta ja työhyvinvointia

Henkilöstöön panostettiin. Gramexin toimistossa oli vuoden 2019 lopussa 20 työntekijää, joista puolet miehiä ja puolet naisia. Työntekijöiden keski-ikä oli 45,5 vuotta. Toimintakaudella panostettiin vahvasti henkilöstöön muun muassa vahvistamalla viestinnän osaamista yhteisissä koulutuksissa ja kehittämällä HR-prosesseja. Vuosittaisen työhyvinvointikyselyn lisäksi toteutettiin tasa-arvokysely ja kannustettiin ihmisiä kampanjoilla aktiiviseen mikrotauko-liikuntaan.

Kehitettiin etätyötä. Gramexin IT-yksikkö kehitti etätyöskentelyn mahdollisuuksia ja ohjelmien etäkäyttöä, parannettiin toteuttamalla palveluiden etäkäytön mahdollistavat RDS-palvelimet. Toteutettiin Teams-viestintäsovelluksen koulutus ja käyttöönotto henkilökunnalle ja merkittäviä tietoturvan parannuksia.

Kuluprosentti laski yhä. Gramexin talous kehittyi edelleenkin tehokkaammaksi. Vuoden 2019 tilityksen kuluprosentti oli 16,2 %, kun se vuonna 2018 oli 17,2 %. Myös Gramexin efektiivinen kuluprosentti laski. Se oli nyt 15,9 %, kun vuonna 2018 se oli 16,7 %. Vuoden aikana kehitettiin merkittävästi talouden analytiikkaa ja raportointia. Sijoitustoiminta oli tuottoisaa ja sen tulos oli 1,115 milj. euroa.

Avoimuusraportti ja DSM-direktiivin implementointi. Lakiasian yksikkö valmisteli muun muassa lausunnot DSM-direktiivistä eduskunnan sivistysvaliokunnalle ja talousvaliokunnalle. Lisäksi Gramex osallistui DSM-direktiivin implementointiin liittyviin työpa-joihin ja keskusteluihin verkkolähetysdirektiivin implementoinnista. Toimintavuonna laadittiin avoimuusraportti yhteistyössä eri osastojen kanssa sekä jatkettiin dialogia avoimuusraportin sisällön kehittämisestä Patentti- ja rekisterihallituksen kanssa.

”Keikalla on
vain tämä hetki,
ei muuta.”

Lauri Täähkä
Gramexpress 1/2019

Yli 48 000 kappaleen osoitteellisella levikillä Gramexin asiakaslehti on levikiltään Suomen suurimpia musiikkilehtiä.

Aktiivista avoimuutta ja musiikin puolustamista

Aktiivista avoimuutta. Toimintavuonna Gramexissa panostettiin avoimuuden ja asiakastapaamisten lisäämiseen sekä koko henkilöstön viestinnällisen osaamisen kehittämiseen. Gramexin viestintä jakoi tietoa musiikkialasta ja sen tarpeista sekä omassa lehdessä että vaikuttamistyössä. Gramexin arkipäiväistä toimintaa avattiin moninkertaisesti aiempaa enemmän erilaisissa somekanavissa.

Mukana tapahtumissa. Gramex oli yhteistyökumppanina muun muassa Emma Gaalassa, Musiikki & Mediassa ja Radio Gaalassa. Porin Suomi Areenassa Gramex järjesti yhdessä Muusikkojen liiton ja RadioMedian kanssa paneelikeskustelun teemasta ”Musiikki tekee hyvää”.

Kehitettiin osaamista. Aktiivinen avoimuus on koko henkilöstön asia. Niinpä koko henkilöstölle järjestettiin kolme viestinnän koulutuspäivää. Niissä paneuduttiin muun muassa asiakasviestinnän kehittämiseen ja nykyajan someviestinnän haasteisiin.

Musiikin puolesta. Toimintavuosi edellytti aktiivista edunvalvontatyötä. Sen aikana oli eduskuntavaalit ja hyväksyttiin uuden hallituksen ohjelma. Gramex antoi merkittävän panoksen kulttuurialan Lyhty-yhteistyöverkoston toimintaan. Kulttuurialalle tehtiin muun muassa oma vaalikone. Tärkeitä teemoja edunvalvonnassa olivat mm. yksityinen kopioinnin hyvitys, DSM-direktiivi ja Creative Business Finland-verkoston kehittäminen.

Muuta. Gramexin asiakaslehti Gramexpress kuuluu 48 500 kappaleen levikillä maan suurimpiin musiikkilehtiin. Lehden sisältöä, ilmoitusmyyntiä ja digiversiota kehitettiin. Lisäksi Gramexin viestintä antoi tukea muiden yksiköiden viestinnälle sekä teki yhteistyötä kulttuurialan järjestöjen kanssa muun muassa uuden tekijänoikeuspäivän C DAY:n kehittämisessä.

VIESTINTÄ JA SIDOSRYHMÄ-SUHTEET

Toimintavuosi edellytti aktiivista edunvalvontatyötä. Sen aikana mm. hyväksyttiin uuden hallituksen ohjelma.

Uudet tilityssäännöt kertovat, kuinka toimitaan

Gramex kirjasi korvaustilitysten vakiintuneet käytännöt, periaatteet ja termit uusiin tilityssääntöihin. Ne kuuluvat nyt tarkimpiin ja läpinäkyvimpiin Gramex-maailmassa.

Gramexin oikeudenhaltijayksikkö käynnisti noin vuosi sitten tilityssääntöjen uudistamisen.

”Projektin pääteemana oli kirjata tilityssääntöihin nähtävillä kaikki merkittävimmät käytännön toimintojen yksityiskohdat ja periaatteet. Seikat, jotka vaikuttavat tilitysten lopputuloksiin ja otetaan huomioon tilitysprosessien kuluessa”, sanoo Gramexin oikeudenhaltijayksikön johtaja Tuomas Talonpoika.

”Tahdomme tehdä korvausten tilitykseen ja maksatukseen liittyvät toimet ja prosessit läpinäkyviksi sekä yleisesti ymmärrettäviksi.”

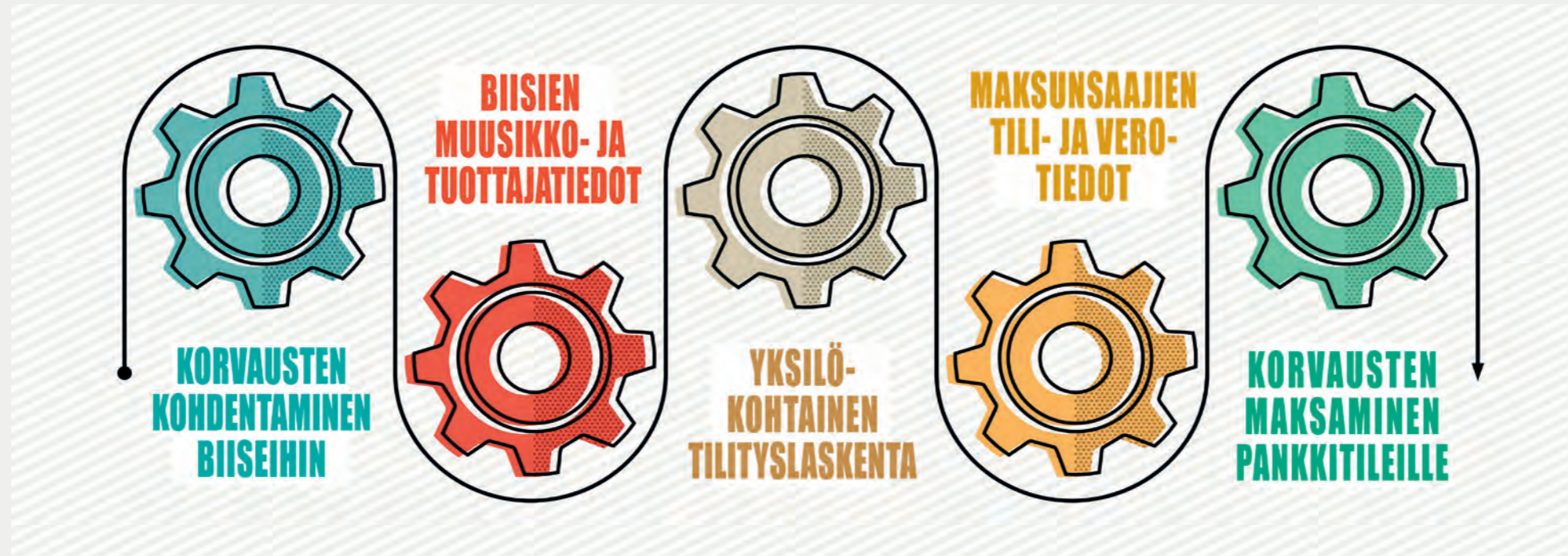
Kohdennus, laskenta ja maksu

Uudistetut tilityssäännöt kuvaavat ja ohjaavat siis läpinäkyvästi sitä, miten kerätyt korvaukset tilitysprosessissa kohdennetaan yksittäisille äänitteille, lasketaan tilityslaskennoissa ja maksetaan oikeudenhaltijoille.

”Samoin kuvataan aikaisempaa tarkemmin se, miten tilityksiin allokoitavat korvausvarat ja niihin sisältyvät päätökset Gramexin sisäisissä prosesseissa määritellään ja suoritetaan.”

Säännöissä ovat mukana Gramexin nykyisen tilitys- ja asiakkuudenhallintajärjestelmän tilitysprosesseihin tuomat lisäelementit.

”Esimerkiksi tarkka tiliote oikeudenhaltijoille suoritetuista maksatuksista.”

Sen jälkeen kun korvaukset on kerätty ja radioiden soittotiedot saatu, on vielä paljon tehtävää, ennen kuin rahat voi siirtää pankkitileille.

Toiminnot eivät muutu

Uudet tilityssäännöt tehtiin läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Kyse on vakiintuneiden käytäntöjen kirjaamisesta eikä niiden muuttamisesta.

”Tilityssäännöt eivät tuo muutoksia esimerkiksi korvausten varsinaisiin jakosääntöihin. Eli esimerkiksi taiteilijoiden keskinäiset jakosäännöt erilaisten roolien ja suoritteiden perusteella ovat pysyneet täysin ennallaan.”

Tilityssäännöt sisältävät nyt muun muassa tilityksen pääperiaatteet, jotka ohjaavat ja kuvaavat yleisellä tasolla tilityksiin ja maksatuksiin liittyvää päätöksentekoa sekä käytännön prosesseja.

Millaisia yksityiskohtia niissä kerrotaan? ”Esimerkiksi kaikki tilitykset ja maksaukset suoritetaan lähtökohtaisesti äänite- ja oikeudenhaltijakohtaisesti, ellei kyse ole kollektiivista, kuten kuorosta.”

Syväluotaus prosesseihin

Tilityssääntöihin tutustumalla pääsee näkemään, miten mittava prosessi kerättyjen korvausten hallinnointi on. Lisäksi säännöissä avataan Gramex-tilityksiin liittyvät avaintermit.

Niissä näkyvät muun muassa varsinaisten tilityssummien määrittely ja yksittäisten käyttöalueiden tilityksissä käytettävä käyttötieto.

Korvausten tilitys ja laskenta kuvataan selkeästi ja käytännön esimerkkejä käyttäen.

Myös hyvin poikkeukselliset korvausten uudelleenlaskentatilanteet käydään läpi. Jos joku olisi saanut, vaikkapa myöhemmin täydentyvien äänitetietojen vuoksi, liian paljon korvauksia, säännöissä kerrotaan, miten ne saa vähentää seuraavista tilityksistä.

Tilitysprosessien yhteydessä suoritetaan myös erilaisia varauksia. Sekä nämä

tilanteet että korvausten maksatusta koskevat periaatteet esimerkiksi tuottajajoukkojen siirtotilanteissa kuvataan säännöissä läpinäkyvästi.

Kärkipäässä maailmalla

”Kansainvälisesti tarkastellen Gramexin uudistetut tilityssäännöt ovatkin nyt yksi tarkimmista ja laajimmista tilityssäännöistä Gramex-maailmassa”, kertoo Talonpoika.

Musiikkituottajat - IFPI Finland ry:n toiminnanjohtaja Antti Kotilainen pitää Gramexin tilityssääntöjen uudistamista erittäin aiheellisenä ja onnistuneena projektina.

”Uudet tilityssäännöt lisäävät uskottavuutta ja luottamusta Gramexin toimintaa kohtaan laajemminkin. Tilityssäännöt toimivat nyt myös palvelutyökaluina Gramexin oikeudenhaltijoiden suuntaan. Ne kertovat läpinäkyvästi, miten Gramex toimii”, Kotilainen sanoo.

”Tahdomme tehdä korvausten tilitykseen ja maksatukseen liittyvät toimet ja prosessit läpinäkyviksi sekä yleisesti ymmärrettäviksi”, sanoo oikeudenhaltijayksikön johtaja Tuomas Talonpoika.

TILINPÄÄTÖS
1.1. - 31.12.2019

TULOSLASKELMA (EUR)

	2019	2018
Tuotot		
Muut tuotot	35 810,93	19 597,90
Tuotot yhteensä	35 810,93	19 597,90
Kulut		
Henkilöstökulut	-1 615 915,19	-1 818 335,29
Poistot	-192 462,71	-204 873,61
Muut kulut	-1 980 889,31	-1 914 683,36
Kulut yhteensä	-3 789 267,21	-3 937 892,26
Hallinnointikulupidätys	3 753 456,28	3 918 294,36
Edistämistoiminta		
Siirto sijoitus- ja rahoitustoiminnasta	15 658,80	-1 762,87
Vanhentuneet korvausvelat	2 404 569,00	2 019 068,02
Muut edistämistoiminnan kulut	-2 481 638,02	-2 072 982,90
Edistämistoiminta yhteensä	-61 410,22	-55 677,75
Katettu ed.toiminnan rahastosta	61 410,22	55 677,75
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	0,00	0,00
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot / Kulut	1 115 053,64	-117 002,08
Siirto korvausten tilitykseen	-651 313,73	67 644,24
Siirto myöhemmin päätettäväksi	-448 081,11	47 594,97
Siirto edistämistoiminnan rahastoon	-15 658,80	1 762,87
	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00

TASE (EUR)

	31.12.19	31.12.18
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
ATK-järjestelmät	274 563,64	354 715,85
Perusparannukset	19 837,30	34 223,33
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	294 400,94	388 939,18
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	114 968,15	153 290,87
Muut aineelliset hyödykkeet	550,00	550,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	115 518,15	153 840,87
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	483 100,03	483 100,03
Sijoitussalkut	25 938 061,94	24 694 013,21
Kiinteistörahasot	2 142 134,54	2 127 635,09
Sijoitukset yhteensä	28 563 296,51	27 304 748,33
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	28 973 215,60	27 847 528,38
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	1 250 000,00	1 250 000,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	1 250 000,00	1 250 000,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 316 782,57	2 499 249,97
Lyhytaikaiset sijoitukset	309 348,00	501 336,00
Muut saamiset	14 527,21	20 157,83
Siirtosaamiset	1 679 548,16	2 032 139,36
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	4 320 205,94	5 052 883,16
Rahat ja pankkisaamiset	1 929 406,43	3 039 778,57
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	7 499 612,37	9 342 661,73
VASTAAVAA YHTEENSÄ	36 472 827,97	37 190 190,11

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Edistämistoiminnan rahastot		
Edistämistoiminnan rahastot	563 618,60	566 527,70
Edistämistoim. rahastot yht.	563 618,60	566 527,70
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	563 618,60	566 527,70

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen vieras pääoma		
Korvausvelka (Laskutettu, Sijoitustuotto)	18 854 966,94	20 010 442,86
Tilitysprosessissa oleva korvausvelka	15 634 959,94	15 335 955,39
Ostovelat	120 997,17	59 400,67
Muut velat	927 304,93	938 091,19
Siirtovelat	370 980,39	279 772,30
Lyhytaik. vieras pääoma yht.	35 909 209,37	36 623 662,41
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	35 909 209,37	36 623 662,41
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	36 472 827,97	37 190 190,11

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet:

Tilinpäätös on laadittu valtioneuvoston asetuksen (1753/2015) pienyrityksiä koskevien säännösten mukaisesti.

1. Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvostus. Käyttöomaisuus on aktivoitu taseeseen välittömään hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Aineellisten hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot on laskettu menojäännöspoistoina ja aineettomien oikeuksiin poistot tasapoistoina ja menojäännöspoistoina. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu EVL:n mukaisesti.

2. Rahastot. Edistämistoiminnan rahastot ovat muodostuneet vanhentuneista korvausveloista ja sijoitustoiminnan tuottojen rahastoiduista osuuksista. Rahastojen varojen käyttö sekä näiden realisoituneet tuotot kohdistetaan rahaston pääomaan. Siirrot rahastoihin sekä rahastojen käyttö esitetään tilinpäätöksessä omalla rivillään ennen tilikauden ylijäämä-/alijäämäriiviä.

3. Korvausvelat. Korvausten kertymät ja tilitykset on kirjattu suoraan lyhytaikaisen vieraan pääoman lisäykseksi ja vähennykseksi.

	2019	2018
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot		
Tuloslaskelman tuotot ja kulut sekä rahastosiirrot		
Kokonaistuotot	4 904 320,85	3 820 890,18
Kokonaiskulut	-3 850 677,43	-3 993 570,01
Edistämistoiminnan rahaston käyttö	61 410,22	55 677,75
Sijoitustuottojen siirrot tilityksiin, rahastoihin ja myöhemmin päätettäviin eriin	-1 115 053,64	117 002,08
	0,00	0,00
Korvauskertymä		
Kerätty korvauskertymä	23 609 142,54	23 513 012,24
Siirto korvausvelaksi	-23 609 142,54	-23 513 012,24
	0,00	0,00
1. Henkilöstökulut		
palkat ja palkkiot	1 376 666,27	1 547 318,04
eläkekulut	218 226,66	240 875,28
muut henkilöstösivukulut	21 022,26	30 141,97
yhteensä	1 615 915,19	1 818 335,29
Henkilöstömäärä keskimäärin		
Alue-edustajat	0	0
Toimisto	21	23
Yhteensä	21	23
2. Muiden kulujen olennaiset erät:		
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	108 780,72	95 256,11
Asiantuntija- ja muut ostopalvelut	1 083 986,95	1 157 952,88
Matka- ja autokulut	71 298,82	53 171,89
Tiedotustoiminta	183 971,45	198 883,28
Ict-kulut	234 036,91	125 505,46
Vuokrat	168 321,14	166 660,90
Muut kulut	130 493,32	117 252,84
yhteensä	1 980 889,31	1 914 683,36
3. Erillistoimintojen tuotot ja kulut		
3.1 Edistämistoiminta		
Muu edistämistoiminta yhteensä	-61 410,22	-55 677,75
Katettu edistämistoiminnan rahastosta	61 410,22	55 677,75
	0,00	0,00

	2019	2018
4. Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot/kulut	598 785,55	224 085,18
Arvonnousut/alennukset	516 268,09	-341 087,26
Siirto korvausten tilitykseen	-651 313,73	67 644,24
Siirto myöhemmin päätettäväksi	-448 081,11	47 594,97
Siirto ed.toiminnan rahastoon	-15 658,80	1 762,87
	0,00	0,00
Tasetta koskevat liitetiedot		
5. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet		
5.1. Pitkävaikutteiset ATK-menot		
Tasapoisto		
Hankintameno 1.1	2 367 133,60	2 188 900,60
lisäys	59 601,75	178 233,00
Hankintamenot 31.12	2 426 735,35	2 367 133,60
Kertyneet poistot	-2 012 417,75	-1 873 027,13
	414 317,60	494 106,47
Poistot 31.12	-139 753,96	-139 390,62
Tasearvo 31.12	274 563,64	354 715,85
5.2. Perusparannukset		
Tasapoisto 5 vuotta		
Hankintameno 1.1	149 777,29	149 777,29
lisäys	0,00	0,00
Hankintamenot 31.12	149 777,29	149 777,29
Kertyneet poistot	-115 553,96	-101 167,93
	34 223,33	48 609,36
Poistot 31.12	-14 386,03	-14 386,03
Tasearvo 31.12	19 837,30	34 223,33
5.3. Koneet ja kalusto		
Menojäännöspoisto 25 %		
Hankintameno 1.1	1 130 939,64	1 125 827,64
lisäys	0,00	5 112,00
Hankintamenot 31.12	1 130 939,64	1 130 939,64
Kertyneet poistot	-977 648,77	-926 551,81
	153 290,87	204 387,83
Poistot 31.12	-38 322,72	-51 096,96
Tasearvo 31.12	114 968,15	153 290,87
5.4. Muut aineelliset hyödykkeet		
Ei poistoja		
Hankintameno 1.1.	550,00	0,00
lisäys	0,00	550,00
Hankintameno 31.12.	550,00	550,00
5.5 Tilikauden poisto		
Kalusto	-38 322,72	-51 096,96
Perusparannukset ja pitkävaikutteiset menot	-154 139,99	-153 776,65
	-192 462,71	-204 873,61

	2019	2018
6. Sijoitukset		
6.1. Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Kiinteistöosakkeet	433 100,03	433 100,03
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	50 000,00	50 000,00
Osakerahastot	4 670 365,10	5 592 217,96
Korkorahastot	16 627 610,02	15 156 362,40
Joukkovelkakirjalainat	4 640 086,82	3 945 432,85
Kiinteistörahastot	2 142 134,54	2 127 635,09
28 563 296,51	27 304 748,33	
6.2. Lyhytaikaiset sijoitukset		
Lyhytaikaiset sijoitukset	309 348,00	501 336,00
	309 348,00	501 336,00
6.3. Sijoitusarvopaperit yhteensä		
Jälleenhankintahinta	30 651 057,55	27 877 999,57
Kirjanpitoarvo	28 389 544,48	27 322 984,30
Erutus	2 261 513,07	555 015,27
	Yhtiön omistusosuus	Yhtiön omistusosuus
	50 %	50 %
6.4. Muut omistusyhteisyritykset		
GT Musiikkiluvut Oy, Helsinki		
7. Lainasaamiset		
Osakaslainasaaminen	1 250 000,00	1 250 000,00
8. Siirtosaamisten olennaiset erät		
Korkosaamiset	7 975,18	19 941,40
Hallinnointikulupidätys	1 591 932,55	1 955 838,38
Muut siirtosaamiset	79 640,43	56 359,58
1 679 548,16	2 032 139,36	
9. Edistämistoiminnan rahastot		
Saldo 1.1	566 527,70	622 205,44
Vanhentuneet korvausvelat	2 404 569,00	2 019 068,02
Siirto sijoitustuottohyvitys varauksista	0,00	684 217,97
Siirto tilitykseen	-810 098,00	-955 585,90
Siirto sijoitustoiminnan tuotoista	15 658,80	-1 762,86
Lahjoitukset musiikin edistämistoimintaan	-1 487 818,17	-1 726 809,46
Muu käyttö edistämistoimintaan	-125 220,73	-74 805,51
563 618,60	566 527,70	
10. Siirtovelkojen olennaiset erät		
Lomapalkkavelka	195 876,50	194 913,16
Muut siirtovelat	175 103,89	84 859,14
370 980,39	279 772,30	
11. Vastuut (liitetietosite 1)		
Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	169 959,36	168 839,52
Myöhemmin maksettavat	0,00	168 839,52
Yhteensä	169 959,36	337 679,04

Musiikki tekee hyvää.

Gramex ry
Pieni Roobertinkatu 16 A
00120 Helsinki
www.gramex.fi